

موادی از قانون سازمان برق ایران، مصوب: 1346/04/19

ماده ۵ - از تاریخی که وزارت آب و برق برای هر منطقه اعلام می نماید هیچ شخصی اعم از حقوقی یا حقیقی نمی تواند بدون موافقت و کسب پروانه از وزارت آب و برق در توسعه یا ایجاد و احداث و بهره برداری تاسیسات تولید و انتقال و توزیع نیروی برق به منظور مصارف در امور کشاورزی و صنعتی و تجاری اقدام نماید. در صورت تخلف وزارت آب و برق می تواند از شروع یا ادامه کار آنها جلوگیری نماید. مقامات انتظامی موظف هستند با درخواست مامورین مجاز وزارت آب و برق از ایجاد و بهره برداری این قبیل تاسیسات جلوگیری نمایند.

ماده ۶ - کلیه موسسات برق موجود موظفند که پس از آگهی وزارت آب و برق ظرف سه ماه درخواست پروانه نمایند وزارت آب و برق درخواستهای مزبور را مورد رسیدگی قرار خواهد داد و برای موسسات ذیصلاحیت پروانه صادر خواهد نمود در صورتی که این موسسات واجد صلاحیت فنی نباشند یا پس از آگهی در ظرف مدت مقرر درخواست پروانه ننمایند و یا اجرای برنامه ها و مقررات وزارت آب و برق متعهد نشوند و بدان عمل ننمایند وزارت آب و برق می تواند کلیه تاسیسات و ابنیه مربوط را با حضور دادستان محل یا نماینده او تحت اختیار گرفته و آنها را تا مدت دو سال به صورت امانی اداره و پس از پایان مدت مقرر طبق ماده ۱۶ این قانون عمل کند.

تبصره ۱ - موسسه برق عبارت از شرکت یا بنگاه یا سازمانی است که به کار تولید یا انتقال یا توزیع و خرید و فروش نیروی برق به طور عمده یا جزئی اشتغال داشته باشد اعم از این که دولتی یا متعلق به شهرداری یا وابسته به آن و یا خصوصی و مختلط باشد. موسساتی که در تاریخ تصویب این قانون به نحوی از انحا به امر تولید یا انتقال یا توزیع و یا فروش نیروی برق اشتغال دارند تا زمانی که وزارت آب و برق ادامه کار آنها را مجاز بداند مشمول مفاد این قانون می باشند.

تبصره ۲ - منظور از پروانه در این قانون اجازه نامه ای است که از طرف وزارت آب و برق به منظور ایجاد و بهره برداری از تاسیسات تولید و انتقال و توزیع و فروش نیروی برق طبق شرایط معین صادر می شود.

ماده ۷ - وزارت آب و برق مقررات لازم را برای طرز اداره موسسات برق و بهبود وضع تولید و انتقال و توزیع و فروش نیروی برق وضع خواهد نمود. کلیه موسسات برق باید از مقررات مزبور تبعیت نمایند.

ماده ۱۲ - کلیه موسسات و سازمانها اعم از دولتی و خصوصی یا متعلق و یا وابسته به شهرداری و یا مختلط که به نحوی از انحا به تولید یا توزیع یا انتقال یا فروش نیروی برق اشتغال دارند و یا در امر احداث و توسعه تاسیسات برق به نحوی از انحا اقدام و یا شرکت دارند موظفند از روش و تصمیمات متخذ و مقررات وزارت آب و برق پیروی نموده آنها را به موقع اجرا بگذارند و آمار و اطلاعاتی را که از طرف وزارت آب و برق خواسته می شود در اختیار آن وزارتخانه قرار دهند.

ماده ۱۵ - وزارت آب و برق مجاز است هر موقع که لازم بداند تمام یا قسمتی از تاسیسات تولید و توزیع و انتقال نیروی برق متعلق به هر یک از موسسات برق را مورد بازرسی قرار دهد موسسات مزبور موظفند نظریاتی را که وزارت آب و برق از لحاظ بهبود وضع فنی و مالی و اداری اعلام می کند اجرا نمایند.

قانون اجازه انتقال نیروی برق به وسیله کابل هوایی

تاریخ تصویب: 1339/01/23

ماده واحده - سازمانهایی که از طرف دولت برای مصارف عمومی تولید برق می کنند حق دارند برای انتقال نیروی برق از محلی به محل دیگر با خطوط هوایی فشار قوی (بیش از شش هزار ولت (در اراضی مسیر خط) واقع در خارج شهر) با اطلاع قبلی مالکین به نحوی که مزاحم تصرف آنها نشوند پایه های لازم را با رعایت اصول فنی نصب نمایند و در مدت بهره برداری عملیات و نگاهداری تعمیرات خط را انجام دهند. مدت بهره برداری خطوط مزبور تا موقعی خواهد بود که انتقال نیروی برق به وسیله خط هوایی میان آن دو محل به تشخیص دولت مورد احتیاج باشد. وزارت کشور مأمور اجرای این قانون است .

قانون راجع به تاسیس وزارت آب و برق

تاریخ تصویب: 1342/12/26

- ماده ۱ - به منظور حداکثر استفاده از منابع آب و تامین برق کافی برای مصارف شهرها و روستاها و نیازمندیهای کشاورزی و صنعتی کشور به وزارت آب و برق با تشکیلات لازم برای انجام وظایف اساسی زیر تاسیس می شود:
- الف - تهیه و اجرای برنامه ها و طرحهای مربوط به تامین آب و انتقال آن به مراکز عمده مصرف .
- ب - اداره تاسیساتی که طبق بند "الف" این ماده ایجاد می شود و بهره برداری از آنها.
- ج - نظارت بر نحوه استفاده از منابع آب کشور.
- د - نظارت بر نحوه جاری ساختن فاضلاب شهرها و واحدهای صنعتی .
- ه - تهیه و اجرای برنامه ها و طرحهای تولید و انتقال نیرو به منظور تاسیس مراکز تولید برق منطقه ای و ایجاد شبکه های فشار قوی سراسر کشور.
- و - اداره تاسیسات برق که طبق بند "ه" این ماده ایجاد می شود و بهره برداری از آنها.
- ز - نظارت بر نحوه استفاده از نیروی برق .
- ماده ۲ - سازمان آب تهران و بنگاه برق تهران و بنگاه مستقل آبیاری و سازمان برق ایران و سایر سازمانهای دولتی که برای احداث و بهره برداری از سدها و منابع آب و برق کشور به وجود آمده اند طبق اساسنامه و مقررات خاص خود اداره بهره برداری خواهند شد. وظایف و اختیارات وزارتخانه ها و موسسات دولتی و شهرداری تهران و سازمان برنامه در موسسات مذکور تدریجا طبق تصویب نامه هیات وزیران به وزارت آب و برق واگذار خواهد شد. تغییرات لازم در اساسنامه سازمانهایی که وظایف آنها به وزارت آب و برق واگذار می شود به پیشنهاد وزارت آب و برق و تصویب هیات وزیران به عمل خواهد آمد.
- ماده ۳ - به وزارت آب و برق اجازه داده می شود که در اجرای وظایف موضوع بندهای الف - ب - ه - و - ماده یک این قانون موسساتی را که طبق اصول بازرگانی اداره خواهند شد به وجود آورد. اساسنامه موسسات مزبور از طرف وزارت آب و برق تهیه و به تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین خواهد رسید.
- ماده ۴ - آیین نامه های اجرایی این قانون توسط وزارت آب و برق تهیه و پس از تصویب هیات وزیران به موقع اجرا گذارده خواهد شد.
- ماده ۵ - دولت مامور اجرای این قانون می باشد.

قانون توسعه موسسات برق غیر دولتی

تاریخ تصویب: 1344/04/16

ماده ۱ - در مورد شهرهایی که تمام یا قسمتی از برق آن را موسسات برق غیر دولتی دارای امتیاز یا اجازه معتبر قانونی تولید و توزیع می کنند وزارت آب و برق مجاز است برنامه توسعه برق و مدت اجرای آن ناحیه را به موسسات موجود ابلاغ نماید موسسات مزبور مکلفند در مدت سه ماه آمادگی خود را با ارائه اسناد مثبت دائر به امکان مالی و توانایی فنی خود تنها به ضمیمه تعهد اجرای برنامه مزبور به وزارت آب و برق تسلیم دارند. تعهدات فنی و مالی به شرح زیر است .

الف - در مورد شهرهایی که جمعیت آن ۵۰۰۰۰۰ نفر یا بیشتر باشد حداقل ظرفیت تولید برق ۲۰۰ وات برای هر نفر.

ب - در مورد شهرهایی که جمعیت آنها یکصد هزار نفر یا بیشتر تا پانصد هزار نفر باشد حداقل ظرفیت تولید برق ۱۵۰ وات برای هر نفر.

ج - در مورد شهرهایی که جمعیت آنها پنجاه هزار نفر یا بیشتر تا یکصد هزار نفر باشد حداقل ظرفیت تولید برق ۱۲۰ وات برای هر نفر.

د - در مورد شهرها و اجتماعات کوچک کمتر از پنجاه هزار نفر حداقل ظرفیت برق ۸۰ وات برای هر نفر.

ه - ظرفیت تولید برق مورد نیاز آبیاری و کشاورزی و صنایع بزرگ اطراف شهرها تا شعاعی که از طرف وزارت آب و برق در هر مورد تعیین می شود علاوه بر مقادیر فوق خواهد بود.

و - اضافه تولید سرانه در سالهای آینده حداقل ۱۰ درصد ارقام فوق برای هر سال .

ز - ظرفیت تاسیسات شبکه توزیع لاقفل ۴۰ درصد بیش از قدرت تولید باید محاسبه و نصب شود.

ح - نصب سرمایه مورد لزوم جهت توسعه تاسیسات برق را باید شرکت یا موسسه مربوط تقدا تدارک و حداکثر در مدت سه ماه در یکی از بانکهای دولتی یا بانکهای مجاز دیگر که وزارت آب و برق تعیین نماید تودیع کند.

ط - سایر شرایط نرخ و تعرفه و مشخصات فنی تاسیسات طبق قوانین و مقررات وزارت آب و برق خواهد بود.

تبصره ۱ - مقررات ماده یک این قانون درباره موسساتی قابل اجرا است که در تاریخ تصویب این قانون مدت امتیاز و یا اجازه معتبر آنها منقضی نشده باشد و به شرایط امتیازنامه یا اجازه نامه معتبر عمل نموده باشد.

تبصره ۲ - در صورتی که هر یک از موسسات برق غیر دولتی به هر عنوان برق موجود را کلا یا جزا تعطیل کنند یا کرده باشند وزارت آب و برق مکلف است بلافاصله با حضور دادستان محل یا نماینده او کارخانه را در اختیار گرفته و به صورت امانی اداره نموده و روشنایی آن حوزه را تامین کند.

ماده ۲ - در صورتی که موسسات برق خصوصی در مدت سه ماه مقرر در ماده یک از قبول شرایط و تعهدات مربوط و ارائه اسناد مثبت که توسعه برق در ناحیه مورد نظر را تضمین نماید و یا از اجرای برنامه مربوط در مدت مقرر در ماده یک خودداری کند وزارت آب و برق از ادامه کار موسسات مزبور جلوگیری نموده و بر اساس مفاد تبصره ۲ ماده یک برق مورد مصرف مشترکین موجود را تامین و راسا نسبت به اجرای برنامه های تامین و توسعه برق اقدام خواهد نمود. وزارت آب و برق مجاز است تمام یا قسمتی از تاسیسات مذکور اعم از اراضی - ابنیه - مستحقات و دستگاههای تولید - انتقال و توزیع نیروی برق متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی را به ترتیب زیر خریداری نماید:

الف - بهای اراضی و ابنیه و متعلقات آن طبق ماده ۳۳ لایحه برنامه سوم تعیین خواهد شد.

ب - برای تعیین قیمت تاسیسات تولید و انتقال و توزیع نیروی برق با انجام تشریفات مقرر در ماده ۳۳ لایحه برنامه سوم ملاک ارزیابی بهای خریداری تاسیسات مزبور در آغاز کار پس از کسر مبالغ مربوط به استهلاك طبق جدول منضم به این قانون خواهد بود. در مواردی که مدت استهلاك تاسیسات تولید و انتقال و توزیع برق سپری شده ولی تاسیسات قابل استفاده و مورد احتیاج وزارت آب و برق باشد وزارت مذکور می تواند به بهایی که از ده درصد قیمت خرید اولیه تجاوز نکند خریداری نماید.

ج - بهای خریداری تاسیسات مزبور در آغاز کار باید متکی به اسناد مثبت باشد و در صورت فقد اسناد یا قابل اعتماد نبودن اسناد کارشناس بهای خرید اولیه را با توجه به مشابه آن در تاریخ خرید تعیین خواهد نمود.

د - در موقع تبدیل برقههای خصوصی مشترکین به برق دولتی وزارت آب و برق از مشترکین این گونه برقهها فقط هزینه واقعی تبدیل انشعاب برق دریافت خواهد کرد.

تبصره - بهای تاسیسات برق متعلق به شهرداریها به شرح فوق ارزیابی خواهد شد ولی به جای پرداخت نقدی شهرداری مربوط معادل ارزش تاسیسات در شرکت برق منطقه ای یا ناحیه ای شریک شده و سهام خواهد داشت .

ماده ۳ - نرخهایی که از طرف وزارت آب و برق یا سازمان برق ایران برای موسسات و شرکتهای برق خصوصی تعیین شده یا خواهد شد ولو آن که درخواست صدور پروانه نکرده باشند یا پروانه آنها صادر نشده باشد از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است .

ماده ۴ - آیین نامه های اجرائی این قانون به وسیله وزارت آب و برق تهیه و پس از تصویب هیات وزیران به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۵ - وزارت آب و برق مسئول اجرای این قانون می باشد.

جدول استهلاك ضميمه قانون:

- ۱ - ديگ بخار و متعلقات مربوطه ۲۰ سال .
- ۲ - توربين ژنراتور و متعلقات ۲۰ سال .
- ۳ - ترانسفورماتورها و ساير وسايل ساكن تبديل و انتقال نيرو ۲۵ سال .
- ۴ - كابلهاي زير زميني ۱۵ سال .
- ۵ - شبكه هوايي با پايه هاي بتني و آهني ۲۵ سال .
- ۶ - شبكه هوايي با پايه هاي چوبي (فقط پايه و مقره) ۷ سال .
- ۷ - استهلاك سيمهاي مسي رديف شماره ۶ - ۲۵ سال .
- ۸ - موتورهاي ديزل و ژنراتور تا ۳۷۵ دور ۱۰ سال .
- ۹ - موتورهاي ديزل و ژنراتور از ۳۷۶ دور و كمتر از ۷۵۰ دور ۷ سال .
- ۱۰ - موتورهاي ديزل و ژنراتور دور زياد يا بيشتراز ۷۵۰ دور به بالا ۵ سال .

قانون سازمان برق ایران مصوب: 1346/04/19

- ماده ۱ - به منظور توسعه تولید و انتقال و توزیع نیروی برق وزارت آب و برق موظف است با توجه به برنامه های اقتصادی و عمرانی کشور طرحهای لازم و قطعی را تهیه و به موقع اجرا بگذارد.
- ماده ۲ - وزارت آب و برق مکلف است پس از انجام مطالعات کافی کشور را از نظر تامین برق بدون توجه به تقسیمات کشوری به مناطقی تقسیم نماید و برای تامین برق آن مناطق به تدریج اقدام به تاسیس شرکتهای برق منطقه ای بنماید.
- تبصره - وزارت آب و برق می تواند بر حسب توسعه فعالیت و مقتضیات فنی حدود مناطق و حوزه خدمات شرکتهای برق منطقه ای را تغییر دهد.
- ماده ۳ - وزارت آب و برق می تواند شرکتهای برق منطقه ای را به صورت شرکتهای مختلط سهامی نیز تشکیل دهد، اساسنامه شرکتهایی که با سرمایه دولت یا مشارکت شهرداریها و یا مشارکت سرمایه های خصوصی تشکیل می گردد با پیشنهاد وزارت آب و برق به تصویب کمیسیونهای آب و برق و امور استخدام و سازمانهای اداری مجلسین خواهد رسید.
- ماده ۴ - وزارت آب و برق در اجرای وظائف خود می تواند هر قسمت از اختیارات خود را در حدود این قانون و با رعایت مقررات مربوط به شرکتهای برق منطقه ای یا موسسات دولتی و یا شهرداریها و یا شرکتهای تعاونی روستایی تفویض نماید.
- ماده ۵ - از تاریخی که وزارت آب و برق برای هر منطقه اعلام می نماید هیچ شخصی اعم از حقوقی یا حقیقی نمی تواند بدون موافقت و کسب پروانه از وزارت آب و برق در توسعه یا ایجاد و احداث و بهره برداری تاسیسات تولید و انتقال و توزیع نیروی برق به منظور مصارف در امور کشاورزی و صنعتی و تجاری اقدام نماید در صورت تخلف وزارت آب و برق می تواند از شروع یا ادامه کار آنها جلوگیری نماید. مقامات انتظامی موظف هستند با درخواست مامورین مجاز وزارت آب و برق از ایجاد و بهره برداری این قبیل تاسیسات جلوگیری نمایند.
- ماده ۶ - کلیه موسسات برق موجود موظفند که پس از آگهی وزارت آب و برق ظرف سه ماه درخواست پروانه نمایند وزارت آب و برق درخواستهای مزبور را مورد رسیدگی قرار خواهد داد و برای موسسات ذیصلاحیت پروانه صادر خواهد نمود در صورتی که این موسسات واجد صلاحیت فنی نباشند یا پس از آگهی در ظرف مدت مقرر درخواست پروانه ننمایند و یا اجرای برنامه ها و مقررات وزارت آب و برق متعهد نشوند و بدان عمل ننمایند وزارت آب و برق می تواند کلیه تاسیسات و ابنیه مربوط را با حضور دادستان محل یا نماینده او تحت اختیار گرفته و آنها را تا مدت دو سال به صورت امانی اداره و پس از پایان مدت مقرر طبق ماده ۱۶ این قانون عمل کند.
- تبصره ۱ - موسسه برق عبارت از شرکت یا بنگاه یا سازمانی است که به کار تولید یا انتقال یا توزیع و خرید و فروش نیروی برق به طور عمده یا جزئی اشتغال داشته باشد اعم از این که دولتی یا متعلق به شهرداری یا وابسته به آن و یا خصوصی و مختلط باشد. موسساتی که در تاریخ تصویب این قانون به نحوی از انحا به امر تولید یا انتقال و یا توزیع و یا فروش نیروی برق اشتغال دارند تا زمانی که وزارت آب و برق ادامه کار آنها را مجاز بدانند مشمول مفاد این قانون می باشند.
- تبصره ۲ - منظور از پروانه در این قانون اجازه نامه ای است که از طرف وزارت آب و برق به منظور ایجاد و بهره برداری از تاسیسات تولید و انتقال و توزیع و فروش نیروی برق طبق شرایط معین صادر می شود.
- ماده ۷ - وزارت آب و برق مقررات لازم را برای طرز اداره موسسات برق و بهبود وضع تولید و انتقال و توزیع و فروش نیروی برق وضع خواهد نمود. کلیه موسسات برق باید از مقررات مزبور تبعیت نمایند.
- ماده ۸ - وزارت آب و برق می تواند احتیاجات موسسات و یا شرکتهای تابعه برق را از لحاظ خدمات فنی و اداری با رعایت قانون استخدام کشوری تامین نماید و جهت آموزش فنی و اداری کارکنان موسسات مزبور در رشته های مورد نیاز ترتیبات لازم را معمول دارد.
- تبصره - وزارت آب و برق یا موسسات و شرکتهای تابعه می توانند در قبال خدماتی که برای موسسات برق انجام می دهند کار مزدی معادل هزینه خدمات انجام شده تعیین و از موسسات مذکور دریافت دارند و جوه حاصله به مصرف هزینه های مربوط به انجام مقاصد مقرر در این ماده خواهد رسید.
- ماده ۹ - از تاریخ تصویب این قانون اخذ هر نوع وجهی از مصرف کنندگان برق از قبیل وام و حق اشتراک طبق تعرفه و آیین نامه هایی خواهد بود که از طرف وزارت آب و برق تعیین و اعلام می شود.
- تبصره ۱ - تعرفه و آیین نامه های مذکور مشتمل بر جدول نرخها - مقررات و شرایط فروش برق و طرز احتساب بهای انواع مصارف و اصولی است که در انجام معاملات با مصرف کنندگان مورد عمل قرار خواهد گرفت .
- تبصره ۲ - موسسات برق تعرفه های مصوب را برای اطلاع عموم آگهی خواهند کرد.
- ماده ۱۰ - کلیه موسسات برق مکلف به رعایت تعرفه مصوبه وزارت آب و برق خواهند بود. مسئولان موسسات برق در صورت تخلف علاوه بر رد مال یا وجه ماخوذه به ذینفع به پرداخت دو برابر آن به عنوان جریمه محکوم خواهند شد. در مورد تخلف از شرایط مقرر در دفعه اول به پرداخت پنج هزار ریال تا پنجاه هزار ریال و در دفعات بعد به پرداخت ده هزار ریال تا یکصد هزار ریال جریمه نقدی محکوم خواهند شد.
- تبصره ۱ - آیین نامه مصرف جرائم اختصاصی ماخوذه به پیشنهاد وزارت آب و برق به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲ - گزارش کارکنان وزارت آب و برق که به موجب ابلاغ مخصوص وزیر آب و برق انتخاب و به دادرها معرفی می شوند ملاک تعقیب مختلفین و در حکم گزارش ضابطین دادگستری خواهد بود و تعقیب این متخلفین طبق بند ب از ماده ۵۹ قانون آیین دادرسی کیفری به عمل خواهد آمد.

ماده ۱۱ - عوارض شهرداری مصرف نیروی برق حداکثر یک ریال برای هر کیلووات ساعت خواهد بود که با توجه به مقتضیات و نیروی برق مصرفی شهرها بنا به پیشنهاد وزارت آب و برق و وزارت کشور و تصویب هیات وزیران تعیین خواهد شد.

تبصره ۱ - از تاریخ تصویب عوارض شهرداری بر مصرف نیروی برق به وسیله هیات وزیران تبصره ۵۱ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ و کلیه مقررات مغایر با این قانون و مقررات مربوط به اخذ هر گونه عوارض از مصرف نیروی برق و یا لوازم و وسائل تولید و انتقال و توزیع نیروی برق لغو خواهد شد.

تبصره ۲ - طرز اجرای این ماده و نحوه تامین و تعیین هزینه روشنائی معابر به موجب آیین نامه ای خواهد بود که در مدت ۶ ماه از طرف وزارت آب و برق و وزارت کشور تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید. به هر حال شهرداریها برای هزینه روشنائی معابر غیر از عوارض مذکور در این ماده وجوه دیگری پرداخت نخواهند کرد.

تبصره ۳ - کلیه عوارضی که به موجب تبصره ۵۱ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ دریافت گردیده بابت بهای برق مصرفی معابر و موسسات شهرداری احتساب و بدهی شهرداریها و شرکتهای برق منطقه ای از این بابت نسبت به یکدیگر تصفیه شده تلقی خواهد شد.

تبصره ۴ - در نقاطی که خارج از محدوده شهرها قرار دارد و فاقد شهرداری می باشد مبلغی به میزان عوارض مقرر در ماده ۱۱ این قانون به وسیله موسساتی که برق آن محل را تامین می کند از مصرف کنندگان دریافت و طبق نظر انجمن ده و تایید بخشدار محل به مصرف روشنائی معابر خواهد رسید.

ماده ۱۲ - کلیه موسسات و سازمانها اعم از دولتی و خصوصی یا متعلق و یا وابسته به شهرداری و یا مختلط که به نحوی از انحا به تولید یا توزیع یا انتقال یا فروش نیروی برق اشتغال دارند و یا در امر احداث و توسعه تاسیسات برق به نحوی از انحا اقدام و یا شرکت دارند موظفند از روش و تصمیمات متخذه و مقررات وزارت آب و برق پیروی نموده آنها را به موقع اجرا بگذارند و آمار و اطلاعاتی را که از طرف وزارت آب و برق خواسته می شود در اختیار آن وزارتخانه قرار دهند.

ماده ۱۳ - افتتاح اعتبار اسنادی یا ترخیص کالاهای مربوط به تولید یا انتقال و یا توزیع نیروی برق از گمرکات که از طرف اشخاص حقیقی یا حقوقی صورت بگیرد باید با موافقت قبلی وزارت آب و برق باشد.

ماده ۱۴ - مجازاتهای مربوط به تخلفات و جریمها و به طور کلی ضمانتهای اجرایی این قانون که زاید بر مجازاتهای جنحه بزرگ نباشند و در این قانون پیش بینی نشده بنا به پیشنهاد وزارتین آب و برق دادگستری و تصویب کمیسیونهای دادگستری مجلسین تعیین خواهد گردید.

ماده ۱۵ - وزارت آب و برق مجاز است هر موقع که لازم بداند تمام یا قسمتی از تاسیسات تولید و توزیع و انتقال نیروی برق متعلق به هر یک از موسسات برق را مورد بازرسی قرار دهد موسسات مزبور موظفند نظریاتی را که وزارت آب و برق از لحاظ بهبود وضع فنی و مالی و اداری اعلام می کند اجرا نمایند.

ماده ۱۶ - وزارت آب و برق و موسسات و شرکتهای تابعه می توانند در صورتی که احتیاج به خرید اراضی و ابنیه و مستحدثات و تاسیسات تولید و انتقال و توزیع نیروی برق متعلق به اشخاص حقیقی یا حقوقی داشته باشند به شرح زیر خریداری و تصرف نمایند در موارد ضروری با تصویب وزیر آب و برق انجام تشریفات ارزیابی و پرداخت بهای خرید مانع تصرف و انجام کار نیست .

الف - تعیین بهای اراضی و ابنیه و مستحدثات و تاسیسات و تولید و انتقال و توزیع نیروی برق از طریق توافق بین دستگاه اجرایی و مالکین آنها به عمل می آید و در صورت عدم توافق هیاتی مرکب از دادستان کل و وزیر آب و برق و مدیر کل ثبت یا نمایندگان آنان با توجه به نظر کارشناسان بهای اموال مورد بحث را تعیین خواهند کرد و رای هیات قطعی است .

ب - ملاک تعیین قیمت اراضی و ابنیه و مستحدثات عبارت از بهای عادله مشابه آنها واقع در حوزه عملیات در سال قبل از تاریخ تصویب طرح بدون در نظر گرفتن منظور از خرید و تاثیر اجرای عملیات در قیمتها خواهد بود.

ج - ملاک تعیین قیمت تاسیسات تولید و انتقال و توزیع نیروی برق در صورتی که تاسیسات مزبور طبق اصول فنی نگاهداری شده باشد بهای خریداری تاسیسات مزبور در آغاز کار پس از کسر مبالغ مربوط به استهلاک طبق جدول منضم به این قانون خواهد بود در مواردی که مدت استهلاک سپری شده باشد ولی تاسیسات مذکور قابل استفاده باشند وزارت آب و برق و موسسات و شرکتهای تابعه می توانند تاسیسات مزبور را به بهایی که از ده درصد قیمت خرید اولیه تجاوز نکند طبق نظر کارشناس خریداری نمایند. بهای خریداری تاسیسات مزبور در آغاز کار باید متکی به اسناد مثبت باشد و در صورت فقد اسناد یا قابل اعتماد نبودن اسناد کارشناس بهای خرید اولیه با توجه به مشابه آن در تاریخ خرید تعیین خواهد بود.

د - در صورتی که تاسیسات مورد خریداری مطابق اصول فنی نگاهداری نشده باشد بر مبنای فوق الذکر ارزیابی شده و کسر قیمت حاصله در نتیجه عدم نگاهداری و طبق اصول فنی از طرف کارشناس تشخیص و از بهای مقرر کسر خواهد شد.

ه - بهای املاک مزروعی و باغات و قلمستانها طبق بند ب تعیین و با رعایت ماده ۵ قانون طرز تقویم و تملک اراضی مورد نیاز سد فرحناز پهلوی به مالک و کشاورزان پرداخت خواهد شد.

و - نسبت به املاک موقوفه طبق مقررات فوق عمل خواهد شد و در صورتی که فروش آنها مجاز نباشند به طریق اجاره طویل المدت استفاده خواهد شد.

ز - در صورتی که مالک با انتقال ملک و متولی موقوفه به اجاره دادن و تحویل آن رضایت ندهد دادستان محل با رعایت مقررات این قانون از طرف او سند انتقال و یا اجاره نامه ملک مورد نظر را پس از سپردن قیمت یا مال الاجاره پنج سال در صندوق ثبت اسناد امضا و در مدت یک ماه به تخلیه قطعی ملک اقدام می نماید و در هر حال عدم توافق متولی موقوفه به اجاره و یا مبلغ آن مانع عملیات وزارت آب و برق نیست .

تبصره - بهای تاسیسات متعلق به شهرداریها به شرح فوق ارزیابی خواهد شد ولی به جای پرداخت نقدی شهرداری مربوط معادل ارزش تاسیسات و یا سهام خود در شرکت برق منطقه ای شریک شده و سهام خواهد داشت .

ماده ۱۷ - در مواردی که از طرف وزارت خانه ها و موسسات دولتی و یا شهرداریها امتیاز یا اجازه ای به اشخاص حقیقی یا حقوقی جهت تولید و توزیع و فروش برق داده شده باشد وزارت آب و برق از تاریخ تصویب این قانون جانشین امتیاز دهنده و یا اجاره دهنده خواهد بود.

ماده ۱۸ - وزارت آب و برق و موسسات و شرکتها تابعه آن مجاز می باشند در صورت لزوم در معابر عمومی شهرها و حریم اماکن و مستغلات و املاک به نصب تاسیسات انتقال و توزیع نیروی برق اقدام نمایند و همچنین می توانند از دیوارهای مستغلات و اماکن خصوصی که مشرف به معابر عمومی می باشد و زمینهای زراعتی تا آنجایی که عرفا موجب خرابی و سلب استفاده متعارف از املاک مردم نشوند به منظور نصب وسائل انتقال و توزیع (از قبیل پایه - مقره - جعبه انشعاب - پایه چراغ و امثالهم) و همچنین عبور کانال خطوط برق مجاناً استفاده کند رعایت حریم خطوط انتقال و توزیع نیروی برق از طرف مالکین الزامی است . در صورتی که مالک بخواهد در تغییر یا تعمیر یا تجدید ساختمان اقدامی نماید که مستلزم تغییر محل وسائل انتقال و توزیع نیروی برق باشد وزارت آب و برق مکلف است فوراً نسبت به تغییر محل وسائل انتقال و توزیع نیروی برق اقدام نماید.

تبصره ۱ - در صورتی که اراضی واقع در خارج از محدوده شهرها که در مسیر خطوط انتقال و توزیع نیروی برق و نصب پایه ها قرار می گیرد مستحذات و اعیانی وجود داشته باشد که بر اثر احداث خطوط انتقال و توزیع نیروی برق و نصب پایه ها از بین برود و یا خسارتی به آنها وارد شود وزارت آب و برق و موسسات و شرکتها تابعه آن باید خسارت مالک اعیانی را به ترتیب مذکور در ماده ۱۶ این قانون جبران نمایند بدون این که وقفه ای در کارهای احداث خطوط انتقال و توزیع برق ایجاد شود.

تبصره ۲ - حریم خطوط انتقال و توزیع نیروی برق اعم از هوایی و زیرزمینی با توجه به ولتاژ برق با پیشنهاد وزارت آب و برق و تصویب هیات وزیران تعیین خواهد شد.

ماده ۱۹ - در صورتی که در مسیر خطوط هوایی نیروی برق درختان باشد که ایجاد مخاطرات فنی نمایند وزارت آب و برق و موسسات و شرکتها تابعه آن می توانند اقدام به هرس یا قطع آن درختان نمایند بهای درختان قطع شده طبق ماده ۱۶ این قانون پرداخت خواهد شد.

ماده ۲۰ - شرکتها برق منطقه ای و موسسات وابسته به وزارت آب و برق که تا این تاریخ تشکیل یافته اند از تاریخ تشکیل تا مدت ۱۵ سال پس از اجرای این قانون و شرکتها و موسسات برق مزبور که بعداً تاسیس می شوند از تاریخ تاسیس برای مدت ۱۵ سال از پرداخت مالیات معاف خواهند بود.

ماده ۲۱ - شرکتها برق منطقه ای که به سرمایه دولت تشکیل یافته و یا وزارت آب و برق در آنها سهمیم می باشد به نسبت سرمایه دولت از پرداخت حق الثبت شرکتها معاف خواهند بود.

ماده ۲۲ - آن قسمت از قوانین و آیین نامه ها و مقررات که با مفاد این قانون مغایرت دارد ملغی می گردد.

ماده ۲۳ - آیین نامه ای که برای اجرای این قانون ضروری است با پیشنهاد وزارت آب و برق و تصویب هیات وزیران به موقع اجرا گذاشته می شود.

جدول استهلاك منضم به قانون برق ایران :

- ۱ - دیگ بخار و متعلقات مربوطه ۲۰ سال .
- ۲ - توربین ژنراتور و متعلقات ۲۰ سال .
- ۳ - ترانسفورماتورها و سایر وسایل ساکن تبدیل و انتقال نیرو ۲۵ سال .
- ۴ - کابلهای زیرزمینی ۱۵ سال .
- ۵ - شبکه هوایی با پایه های بتنی و آهنی ۲۵ سال .
- ۶ - شبکه هوایی با پایه های چوبی (فقط پایه و مقره) ۷ سال .
- ۷ - سیمهای مسی ردیف شماره ۶ - ۲۵ سال .
- ۸ - موتورهای دیزل و ژنراتور تا ۳۷۵ دور و متعلقات آن ۱۰ سال .
- ۹ - موتورهای دیزل و ژنراتور از ۳۷۶ دور تا ۷۵۰ دور و متعلقات آن ۷ سال .
- ۱۰ - موتورهای دیزل و ژنراتور دور زیاد یا از ۷۵۰ دور به بالا و متعلقات آن ۵ سال .

عنوان: قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

تاریخ تصویب: 1379/01/17

فصل پانزدهم - انرژی

ماده ۱۱۹ - به دولت اجازه داده می شود براساس پیشنهاد وزارت نفت و وزارت نیرو قیمت فروش داخلی حاملهای انرژی (برق، گاز طبیعی، نفت سفید، بنزین، نفت گاز و نفت کوره) در لوائح بودجه سنواتی به مجلس ارایه نماید.

ماده ۱۲۰ - الف - درآمد حاصل از صادرات فرآورده های نفتی، گاز و میعانات گازی و برق حسب مورد به عنوان درآمد شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی گاز ایران و شرکت تواینر تلقی شده و به مصرف ارزی هزینه عملیات جاری (شامل واردات فرآورده های نفتی و گاز طبیعی) و اجرای طرحهای سرمایه ای مصوب مجلس شورای اسلامی می رسد. مبالغ سرمایه گذاری فوق از نظر مالیاتی جز هزینه های قابل محسوب خواهد شد و به عنوان افزایش سرمایه دولت یا شرکت ملی نفت ایران حسب مورد منظور می شود. ب - درصدی از درآمد ارزی حاصل نفت خام که میزان آن در قوانین بودجه سنواتی تعیین خواهد شد در قالب ساز و کاری که به تصویب هیات وزیران می رسد، در اختیار شرکت ملی نفت ایران قرار خواهد گرفت تا به منظور تحقق اهداف برنامه طبق قوانین و مقررات موجود هزینه شود. ج - صادرات فرآورده های نفتی پس از تامین نیازهای داخلی مجاز خواهد بود مسوولیت تامین نیاز کشور و تنظیم بازار فرآورده های نفتی با وزارت نفت خواهد بود. د - دولت موظف است به منظور اصلاح ساختار شرکتهای دولتی وابسته به وزارتین نفت و نیرو در راستای اجرای سیاست کاهش دولت و افزایش کارآمدی اقتصادی، فنی این شرکتها با در نظر گرفتن بهره مالکانه نفت و گاز مورد مصرف داخلی به عنوان سرمایه ملی طی سال اول برنامه سوم لایحه ای را تنظیم و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

ماده ۱۲۱ - دولت موظف است به منظور اعمال صرفه جویی، منطقی کردن مصرف انرژی و حفاظت از محیط زیست، اقدامات زیر را انجام دهد: الف - تهیه و تدوین معیارها و مشخصات فنی مرتبط با مصرف انرژی در تجهیزات، فرآیندها و سیستمهای مصرف کننده انرژی، به ترتیبی که کلیه مصرف کنندگان، تولید کنندگان و وارد کنندگان این تجهیزات، فرایندها و سیستمها ملزم به رعایت این مشخصات و معیارها باشند. معیارهای مذکور توسط کمیته ای متشکل از نمایندگان وزارت نیرو، وزارت نفت، موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، سازمان حفاظت محیط زیست و وزارتخانه ذیربط تدوین می شود. نحوه تصویب این معیارها را هیات وزیران تعیین خواهد کرد. ب - تهیه آئین نامه تعیین ساعات کار اصناف در ایام سال به ویژه در فصل اوج مصرف برق توسط وزارت بازرگانی با همکاری وزارتخانه های نیرو و کشور. ج - تنظیم برنامه فصلی ساعات کار کارخانه ها و صنایع وزارتخانه های ذیربط به نحوی که مصرف برق و انرژی در ماههایی که دارای حداکثر مصرف هستند، کاهش یابد و سیاست های تشویقی برای مصرف کنندگان در غیر ساعات اوج مصرف، اعمال گردد. تبصره - در صورت قطع برق با ایجاد محدودیت به نسبت ضرر و زیان وارده مصرف کنندگان از پرداخت دیماند و سایر پرداختهای مربوط معاف خواهد بود. د - تدوین مقررات و ضوابط مربوط به رعایت استانداردهای مصرف انرژی در طراحی و ساخت ساختمانها در بخش دولتی و غیر دولتی به منظور پرهیز از اتلاف انرژی و تنظیم و اجرای روشهای تشویقی در مورد ساختمانهای موجود برای به کارگیری استانداردهای مصرف انرژی توسط کمیته ای متشکل از نمایندگان وزارتخانه های مسکن و شهرسازی، کشور، نفت، صنایع، نیرو و سازمان برنامه و بودجه و نظام مهندسی کشور.

تبصره - قیمت انرژی برای واحدهائی که مصرف سالانه سوخت آنها بیش از پنج هزار (۵۰۰۰) متر مکعب معادل نفت کوره و یا قدرت مورد استفاده آنها بیش از پنج مگاوات است در صورت عدم رعایت معیارها ضوابط و آئین نامه های مذکور در این ماده با ارائه فرصت مناسب افزایش خواهد یافت. آئین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان برنامه و بودجه و دستگاههای اجرایی ذیربط و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۲ - الف - وزارت نفت مجاز است بنا به تقاضای بخش خصوصی یا تعادلی راسا یا با مشارکت خارجی که دارای توان مالی کافی بوده و تقاضای آنها دارای توجیه فنی و اقتصادی و زیست محیطی باشد مجوز احداث پالایشگاه و واحدهای تولید سایر محصولات وابسته به صنایع نفت را صادر کند. وزارت مذکور موظف است طبق قرارداد تنظیمی مبنی بر تحویل خوراک آنها و خرید فرآورده های آنها به قیمتهای بین المللی (در صورت نیاز) و همچنین مجوز صادرات محصولات مازاد بر مصرف اقدام کند. ب - وزارت نیرو مجاز است بنا به تقاضای بخش خصوصی یا تعاونی راسا یا با مشارکت خارجی که دارای توان مالی کافی بوده و تقاضای آنها دارای توجیه فنی اقتصادی و زیست محیطی باشد مجوز لازم برای احداث نیروگاه و تولید برق صادر کند و شرایط از جمله تسهیلات مربوط به تبدیل درآمد شرکتهای مزبور به ارز و تضمین خرید برق این گونه واحدها را مشخص و اعلام کند. ج - دولت مکلف است به منظور ترغیب سایر مؤسسات داخلی به تولید هرچه بیشتر نیروی برق از نیروگاههای خارج از مدیریت و نظارت وزارت نیرو همه ساله شرایط و قیمتهای تضمینی خرید برق را تعیین و اعلام کند. د - به وزارت نیرو اجازه داده می شود بخشی از تاسیسات و دارائی های شرکتهای برق منطقه ای و آب و برق خوزستان در ولتاز توزیع را به شرکتهای توزیع نیروی برق واگذار کند. معادل دارائی های واگذار شده سهام شرکتهای توزیع نیروی برق به برق منطقه ای و سازمان آب و برق خوزستان تعلق می گیرد این نقل و انتقال از معافیت مالیاتی برخوردار خواهد بود.

ماده ۱۲۳ - به دولت اجازه داده می شود بر اساس آئین نامه هائی که توسط سازمان انرژی اتمی ایران سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارائی پیشنهاد می شود مقررات مالی و استخدامی سازمان انرژی اتمی را بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی و قانون استخدامی کشوری و سایر مقررات عمومی تصویب و جهت اجرا ابلاغ کند.